

Projekt „Zapobieganie zakażeniom HCV”

Zasadniczym celem projektu jest stworzenie podstaw do zaplanowania długofalowej strategii przeciwdziałania zakażeniom HCV i zwalczania wzw C w Polsce oraz opracowanie założeń do dokumentu „Narodowa Strategia Zapobiegania i Zwalczania Zakażeń HCV na lata 2015-2020”.

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU WSPÓLPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ MINISTRA ZDROWIA

Narodowy Instytut
Zdrowia Publicznego
- Państwowy Zakład
Higieny w Warszawie

Instytut
Psychiatrii
i Neurologii
w Warszawie

Uniwersytet
Medyczny
w Lublinie

Główny
Inspektorat
Sanitarny

Instytucja wiodąca:

**Narodowy Instytut Zdrowia
Publicznego - Państwowy
Zakład Higieny w Warszawie**

Instytucje partnerskie:

**Instytut
Psychiatrii
i Neurologii
w Warszawie**

**Uniwersytet
Medyczny
w Lublinie**

**Główny
Inspektorat
Sanitarny**

Co to jest zakażenie krwiopochodne ?

Zakażenie krwiopochodne - to wniknięcie do organizmu i rozwój w nim biologicznych czynników chorobotwórczych (zarazków) np.: bakterii, wirusów, grzybów, znajdujących się we krwi osoby zakażonej lub chorej na chorobę zakaźną

- Zakażenie krwiopochodne wirusami HCV, HBV, HIV może spowodować zachorowanie na chorobę zakaźną: wirusowe zapalenie wątroby typu C (wirus HCV), wirusowe zapalenie wątroby typu B (wirus HBV), AIDS (wirus HIV)

**ZAKAŻENIOM KRWIPOCHODNYM MOŻNA ZAPOBIEC STOSUJĄC
PROCEDURY ZAPOBIEGAJĄCE ZAKAŻENIOM**

Liczba osób zakażonych wirusami HCV, HBV, HIV w Polsce

WIRUS HCV około **230 000** osób zakażonych

WIRUS HBV około **300 000** osób zakażonych

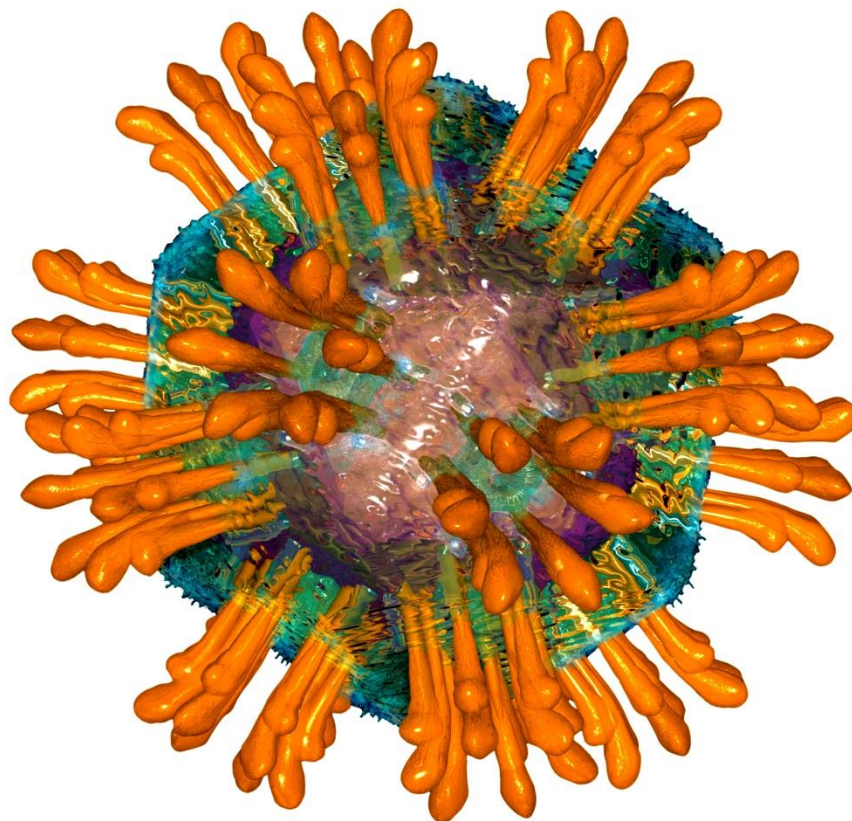
WIRUS HIV około **20 000** osób zakażonych

Co to jest HCV ?

HCV (ang. Hepatitis C Virus) - wirus zapalenia wątroby typu C, jest to wirus, który wywołuje chorobę zakaźną - wirusowe zapalenie wątroby typu C, **znajduje się we krwi** osoby zakażonej. Wirus ten należy do grupy wirusów hepatotropowych, tzn. pierwotnie zakażających komórki wątroby i powodujących uszkodzenie wątroby. Do grupy wirusów pierwotnie zakażających komórki wątroby (hepatotropowych), należą także inne wirusy wywołujące zapalenie wątroby, np. wirus zapalenia wątroby typu A (HAV) i wirus zapalenia wątroby typu B (HBV). Wirus HCV został odkryty w roku 1989.

- Zakażenie wirusem HCV najczęściej przebiega bez charakterystycznych objawów (zażółcenie skóry, tzw. żółtaczką, występuje bardzo rzadko) i dlatego zakażenie rozpoznaje się późno, po wielu latach trwania zakażenia, np. kiedy pojawiają się objawy marskości wątroby.
- Według najnowszych badań epidemiologicznych szacuje się, że w Polsce zakażonych wirusem HCV jest ok. **230 000 osób**. Około **90% osób zakażonych nie wie** o swoim zakażeniu (www.hcv.pzh.gov.pl).

Wirus zapalenia wątroby typu C - HCV

Co to jest WZW C ?

WZW C - wirusowe zapalenie wątroby typu C jest chorobą zakaźną wywołaną przez wirus zapalenia wątroby typu C (HCV). Czas inkubacji choroby, tzn. od momentu zakażenia do pojawienia się pierwszych objawów choroby, wynosi od 2 tygodni do 6 miesięcy

- WZW C - występuje na całym świecie, chorują ludzie zakażeni wirusem HCV
- 130 - 170 milionów ludzi na świecie jest zakażonych wirusem HCV
- 350.000 - 500.000 osób umiera każdego roku na świecie z powodu choroby wątroby wywołanej zakażeniem wirusem HCV (marskość wątroby, rak wątroby)
- WZW C można leczyć - skuteczność leczenia 50-90%
- **Nie ma obecnie szczepionki przeciwko WZW C**

Jakie mogą być objawy wirusowego zapalenia wątroby typu C ?

Objawy wirusowego zapalenia wątroby typu C **nie są charakterystyczne** i dlatego zakażenie przez wiele lat może być nierozpoznane. Najczęściej występujące objawy to:

- osłabienie
- przewlekłe zmęczenie
- nadmierna senność
- depresja
- objawy grypopodobne: bóle mięśni, bóle stawów, stany podgorączkowe
- utrata apetytu
- nudności
- wymioty
- wzdęcia
- zmniejszenie masy ciała
- powiększenie wątroby i śledziona
- świąd skóry
- zażółcenie białek
- zażółcenie skóry

Kiedy może dojść do zakażenia wirusem HCV ?

Wirus HCV znajduje się we krwi i innych tkankach osoby zakażonej.

Do zakażenia dochodzi, gdy wirus HCV przedostanie się z **krwi** osoby zakażonej **do krwi** osoby zdrowej, poprzez naruszenie ciągłości skóry lub błon śluzowych (wstrzyknięcie, nakłucie, nacięcie, uraz ciała powodujący rany).

Kiedy może dojść do zakażenia wirusem HCV ?

Wirus HCV znajduje się we krwi i innych tkankach osoby zakażonej. Do zakażenia dochodzi, gdy wirus HCV przedostanie się z krwi osoby zakażonej do krwi osoby zdrowej, w trakcie naruszenia ciągłości skóry lub błon śluzowych (wstrzyknięcie, nakłucie, nacięcie):

- podczas zabiegów medycznych związanych z naruszeniem ciągłości tkanek - jeśli nie są przestrzegane procedury zapobiegające zakażeniom (zabiegi medyczne związane z naruszeniem ciągłości tkanek to np. zastrzyki, pobranie krwi, zabiegi stomatologiczne, zabiegi chirurgiczne)
- podczas wstrzykiwania substancji odurzających (narkotyków) lub innych substancji w celach niemedycejskich, przy użyciu igieł i strzykawek niesterylnych lub używanych wspólnie z innymi osobami
- w trakcie zabiegów kosmetycznych, wykonywanych z użyciem niesterylnych ostrych narzędzi np. manicure, pedicure
- w trakcie zabiegów medycyny estetycznej, np. likwidacji zmarszczek (botulina, kwas hialuronowy), mezoterapii
- podczas zabiegów piercingu i tatuażu
- przy kontakcie z krwią - zawodowo bądź przypadkowo, np. podczas wypadku, bójki, w sportach kontaktowych (np. boks, judo);
- podczas wspólnego używania przyborów kosmetyczno-higienicznych (np. szczoteczki do zębów, maszynki do golenia i inne ostre narzędzia kosmetyczne)
- możliwe jest zakażenie dziecka od matki w czasie ciąży

Gdzie może dojść do zakażenia wirusem HCV ?

Do zakażenia wirusem HCV może dojść wszędzie tam, gdzie wykonywane są zabiegi związane z naruszeniem ciągłości skóry i błon śluzowych, jeżeli nie są przestrzegane procedury zapobiegające zakażeniom

W placówkach medycznych podczas:

- pobierania krwi
- wykonywania zastrzyków dożylnych i domięśniowych
- zabiegów endoskopowych np: gastroskopia, bronchoskopia
- wykonywania hemodializy
- zabiegów stomatologicznych

W gabinetach kosmetycznych, studiach tatuażu i salonach fryzjerskich podczas:

- zabiegów kosmetycznych, np. manicure, pedicure, wykonywanych z użyciem ostrych narzędzi zabiegów medycyny estetycznej, np. likwidacji zmarszczek (botulina, kwas hialuronowy), mezoterapii
- zabiegów piercingu i tatuażu
- usług golenia

Jakie badania należy wykonać w celu wykrycia zakażenia wirusem HCV ?

Pierwsze badanie - pierwszym badaniem, które należy wykonać jest badanie krwi w kierunku wykrycia przeciwciał **anty-HCV**. Przeciwciała anty-HCV są to białka, które powstają w organizmie człowieka po wniknięciu do jego krwi wirusa HCV. Obecność przeciwciał anty-HCV nie świadczy o aktualnym zakażeniu wirusem HCV. Zakażenie wirusem HCV nie zawsze powoduje chorobę. Około 30% osób, u których we krwi stwierdza się obecność przeciwciał anty-HCV, nie jest zakażona wirusem HCV, a obecność przeciwciał anty-HCV świadczy o przebytych zakażeniu.

Drugie badanie - drugie badanie wykonuje się wtedy, gdy we krwi pacjenta wykryte zostaną przeciwciała anty-HCV i jest to badanie krwi w kierunku obecności materiału genetycznego wirusa HCV, tzn. **HCV RNA**.

Kiedy wykonać badanie krwi w kierunku wykrycia przeciwciał anty-HCV ?

Badanie krwi w kierunku wykrycia przeciwciał anty-HCV powinny wykonać osoby, które:

- mają podwyższoną aktywność enzymów: aminotransferazy alaninowej (ALT) i aminotransferazy asparaginianowej (AST) we krwi
- kiedykolwiek przyjmowały narkotyki drogą dożylną lub donosowo (nawet 1 raz)
- są przewlekle dializowane
- są dziećmi matek, u których wykryto zakażenie wirusem HCV w czasie ciąży
- miały przetaczaną krew lub były biorcami narządów przed lipcem 1992 r.
- chorują na hemofilię i urodziły się przed 1991 r.
- wykonują prace związane z narażeniem na zakażenie po zawodowej ekspozycji (lekarze, pielęgniarki zabiegowe, ratownicy medyczni, pracownicy laboratoriów diagnostycznych)
- pracownicy gabinetów kosmetycznych, salonów tatuażu i salonów fryzjerskich po ekspozycji (zakłucie, przecięcie skóry ostrym narzędziem zanieczyszczonym krwią klienta - nawet jeśli krew nie jest widoczna „gołym okiem”)
- są zakażone wirusem HIV

Kiedy nie dochodzi do zakażenia wirusem HCV ?

NIE DOCHODZI DO ZAKAŻENIA WIRUSEM HCV podczas:

- podania ręki
- całowania
- korzystania ze wspólnej kuchni
- korzystania ze wspólnych naczyń i sztućców
- korzystania ze wspólnej łazienki
- korzystania ze wspólnej toalety
- karmienia piersią dziecka

Co powinna wiedzieć osoba zakażona wirusem HCV ?

- Wirusowe zapalenie wątroby typu C **MOŻNA SKUTECZNIE LECZYĆ**
- Osoba zakażona wirusem HCV **POWINNA BYĆ ZASZCZEPIONA** przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B (szczepienie bezpłatne) i przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu A (szczepienie odpłatne)
- Osoba zakażona wirusem HCV **POWINNA ZDROWO SIĘ ODŻYWIAĆ**
- Osoba zakażona wirusem HCV **NIE POWINNA SPOŻYWAĆ ALKOHOLU**
- Osoba zakażona wirusem HCV **POWINNA POZOSTAWAĆ POD STAŁĄ KONTROLĄ LEKARZA SPECJALISTY CHOROÓB ZAKAŻNYCH**
- **NIE MA SZCZEPIONKI PRZECIWKO WZW C**

Zasady zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi

USTAWA z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi

Art. 16.

1. Osoby inne niż udzielające świadczeń zdrowotnych podejmujące czynności, w trakcie wykonywania których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, są obowiązane do wdrożenia i stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

(Np. pracownicy gabinetów kosmetycznych, studiów tatuażu, salonów fryzjerskich)

2. Procedury, o których mowa w ust. 1, powinny regulować sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji oraz sposoby przeprowadzania dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń.

(Obowiązek używania bezpiecznego sprzętu w celu ochrony przed zakażeniem klienta, obowiązek prawidłowego postępowania z ostrymi narzędziami po użyciu w celu zapobiegania zakażeniom/skaleczeniom innych osób.)

Zasady zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi

USTAWA z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi

3. Na wniosek podmiotu obowiązanego do wdrożenia i stosowania procedur, o których mowa w ust. 1, państwowy powiatowy inspektor sanitarny opiniuje te procedury.
(Właściciel gabinetu kosmetycznego, studia tatuażu lub salonu fryzjerskiego może wystąpić z wnioskiem do PPIS, w celu wydania opinii sanitarnej, zaopiniowania przygotowanych przez siebie procedur zapobiegających rozprzestrzenianiu się zakażeń.)

Art. 50

Kto:

- 1) wbrew obowiązкови, o którym mowa w art. 16 ust. 1, nie wdraża lub nie stosuje procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi - podlega karze grzywny.

Orzekanie następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (Dz. U. z 2013 r., poz. 395, tekst jedn., z późn, zm.)

Podstawowe definicje dotyczące zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych

- **choroba zakaźna** - choroba, która została wywołana przez biologiczny czynnik chorobotwórczy (zarazek)
- **biologicznymi czynnikami chorobotwórczymi są** między innymi:
  - **wirusy** - np.:
    - HCV (wirus zapalenia wątroby typu C) - wywołujący zapalenie wątroby typu C
    - HBV (wirus zapalenia wątroby typu B) - wywołujący zapalenie wątroby typu B
    - HIV (ludzki wirus niedoboru odporności) - wywołujący AIDS (zespół nabytego niedoboru odporności)
    - Wirusy HCV, HBV i HIV znajdują się we krwi osoby zakażonej, do zakażenia dochodzi gdy wirusy z krwi (nawet, gdy krew nie jest widoczna gołym okiem), wnika do krwi człowieka niezakażonego
  - **bakterie** - np.:
    - Streptococcus pneumoniae (dwoinka zapalenia płuc), Streptococcus pyogenes - paciorkowiec wywołujący anginę paciorkowcową, płonicę (szkarlatynę), liszajec zakaźny, różę (zapalenie skóry)
    - Staphylococcus aureus (gronkowiec złocisty) - wywołuje ropne zakażenia skóry (czyraki, ropnie), zastrzał, zanokcicę, zapalenie mieszków włosowych
  - **grzyby** - wywołujące m. in. grzybicę: paznokci rąk, paznokci stóp i skóry

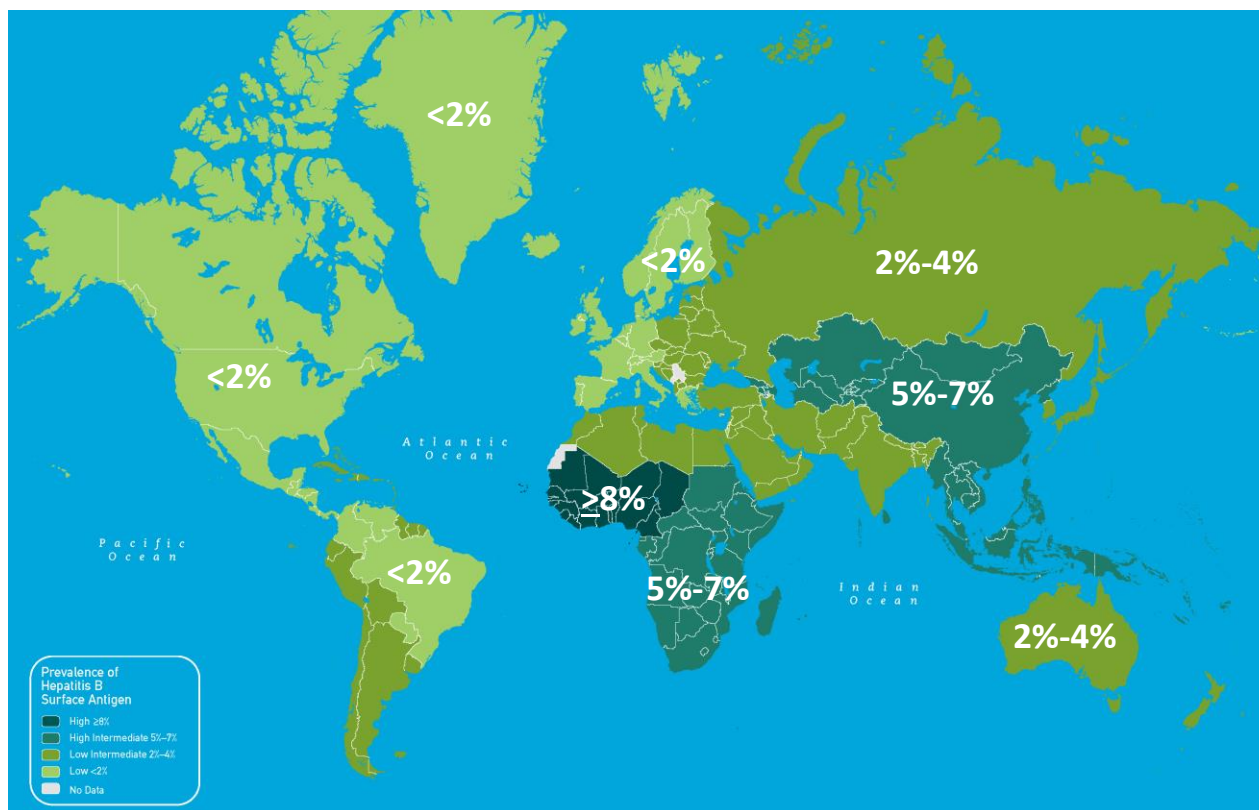
Podstawowe definicje dotyczące zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych

- **zakażenie** - to **wniknięcie** do organizmu i **rozwój** w nim biologicznego czynnika chorobotwórczego np.: bakterii, wirusów, grzybów
- **kontaminacja** - skażenie, np. biologiczne
- **dekontaminacja** - to proces **niszczenia** biologicznych czynników chorobotwórczych przez mycie, dezynfekcję i sterylizację
- **dezynfekcja** - to proces **zmniejszenia** ilości biologicznych czynników chorobotwórczych przez zastosowanie metod fizycznych i chemicznych
- **sterylizacja** - proces **zniszczenia** zdolnych do namnażania się form biologicznych czynników chorobotwórczych
- **zabiegi sanitarne** - to wszystkie **działania**, które służą **poprawie higieny** osobistej, higieny odzieży, higieny pomieszczeń i są podejmowane w celu zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych

Zakażenie wirusem zapalenia wątroby typu B (HBV)

- **Wirus zapalenia wątroby typu B (HBV - Hepatitis B Virus)** wywołuje chorobę zakaźną - wirusowe zapalenie wątroby typu B (WZW B). Choroba może mieć postać ostrą lub przewlekłą, która prowadzi do marskości wątroby i raka wątroby.
- Wirus HBV **jest bardzo zakaźny** - już 0,00004 ml zakażonej krwi powoduje zakażenie po przedostaniu się do krwi osoby zdrowej (*w przypadku wirusa HIV - 0,1 ml zakażonej krwi powoduje zakażenie, tzn. 2.500 razy więcej niż w przypadku wirusa HBV*)
- Czas od momentu zakażenia do chwili wystąpienia pierwszych objawów choroby: okres wylegania choroby wynosi od 4 do 24 tygodni, śr. 10-12 tygodni
- Ostra faza choroby jest często bezobjawowa, choroba przechodzi w stan przewlekły u 5-10% osób dorosłych i u 30-90% dzieci, które zakażone zostały przed 5 rokiem życia
- Objawy choroby: żółtaczka w ostrej postaci WZW B, objawy grypopodobne, osłabienie, dolegliwości ze strony przewodu pokarmowego - utrata apetytu, poboiewania brzucha, nudności

Rozpowszechnienie zakażeń wirusem HBV na świecie

<http://wwwnc.cdc.gov/travel/yellowbook/2014/>

Materiał zakaźny - wirus HBV

Materiał zakaźny - to płyn ustrojowy lub tkanka, w której znajduje się wirus, w ilości wystarczającej do wywołania zakażenia.

Wirus HBV znajduje się w płynach ustrojowych osoby zakażonej - są to:

- krew
- nasienie
- wydzielina dróg rodnych
- mleko kobiece w fazie ostrego WZW B
- ślina (przy ekspozycji przezskórnej)
- inne płyny ustrojowe zanieczyszczone krwią

Nie jest zakaźny: mocz, pot, łzy, kał, wymiociny - jeżeli nie są zanieczyszczone w sposób widoczny krwią.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Epidemiologia WZW B

Liczba osób zakażonych na świecie - ok. 350 mln (5% populacji)

Rocznie na świecie umiera z powodu WZW B - ok. 500 000 osób

	1995	1996	2010	2011
Liczba przypadków ostrego WZW B w Polsce	9034	6435	128	111
Liczba przypadków przewlekłego WZW B			1505	1472

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Spadek liczby zachorowań na WZW B spowodowany jest:

- powszechnie stosowanymi szczepieniami ochronnymi
- wzmożoną kontrolą sterylizacji i dezynfekcji sprzętu medycznego
- wprowadzeniem sprzętu jednorazowego użytku
- edukacją personelu

Badania w celu wykrycia zakażenia wirusem HBV

Podstawowym badaniem jest badanie krwi, w celu wykrycia antygenu HBsAg

Badanie powinno być wykonane:

- u osób z nieprawidłową aktywnością enzymów: aminotransferazy alaninowej - ALT i/lub aminotransferazy asparaginianowej - AST (próby wątrobowe)
- u osób przyjmujących narkotyki drogą dożylną
- u osób zakażonych wirusami HCV i HIV
- u osób dializowanych
- u biorców krwi i narządów
- u osób z niedoborami immunologicznymi (obniżoną odpornością)
- u kobiet w ciąży
- u osób po ekspozycji na materiał zakaźny
- u imigrantów pochodzących z krajów o dużym rozpowszechnieniu HBV
- u osób utrzymujących kontakty seksualne z wieloma partnerami
- u członków rodzin i partnerów seksualnych osób zakażonych HBV

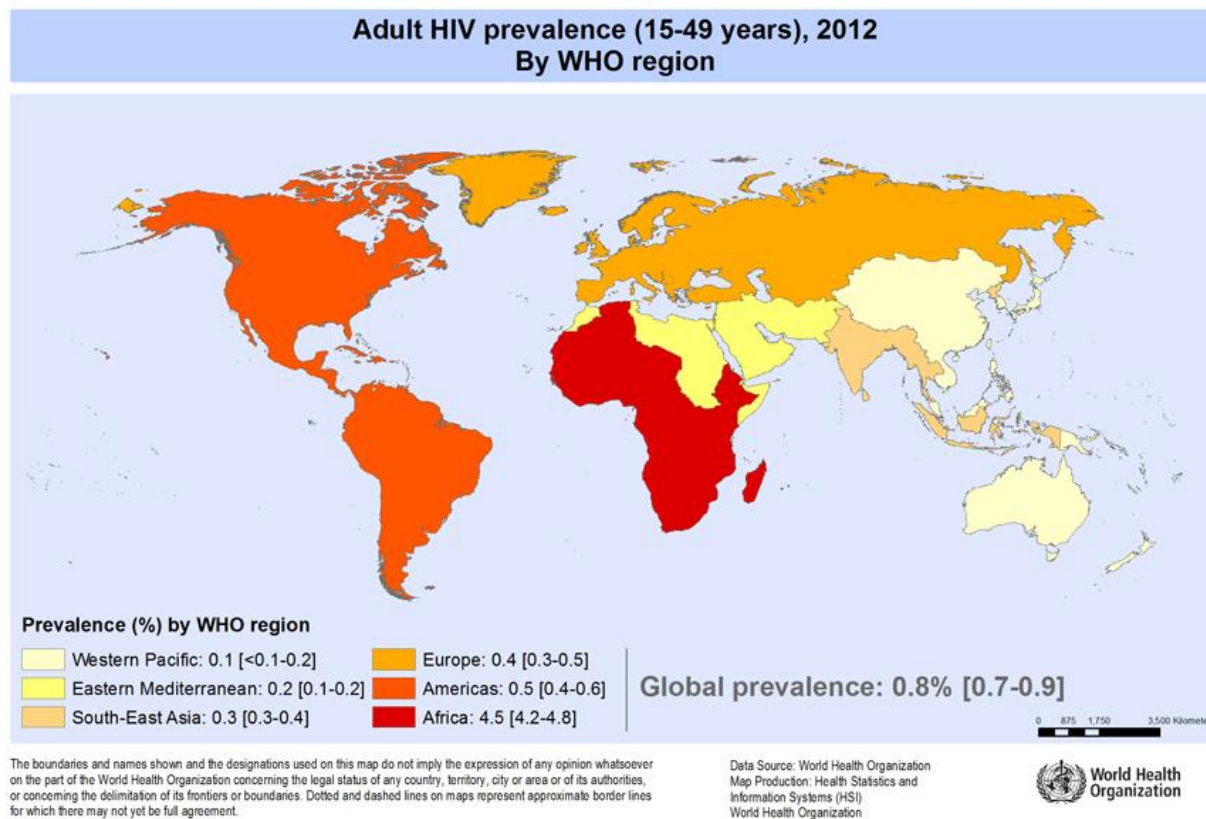
Podstawowa diagnostyka zakażenia wirusem HBV

- Obecność we krwi antygenu **HBsAg** - świadczy o aktualnym zakażeniu wirusem HBV
- Obecność we krwi przeciwciał **anty-HBs**, po zaniku antygenu HBsAg - świadczy o wyeliminowaniu zakażenia wirusem HBV
- Obecność we krwi przeciwciał **anty-HBs**, po szczepieniu przeciwko WZW B - świadczy o wytworzonej odporności na zakażenie wirusem HBV
- Obecność przeciwciał **anty-HBc w klasie IgM** - świadczy o ostrym zakażeniu wirusem HBV
- Obecność we krwi przeciwciał **anty-HBc w klasie IgG** - świadczy o przebyłym zakażeniu wirusem HBV
- Obecność we krwi materiału genetycznego wirusa **HBV DNA** - świadczy o aktywnym zakażeniu wirusem HBV

Zakażenie wirusem HIV i AIDS

- **Wirus HIV** (human immunodeficiency virus) - ludzki wirus upośledzenia odporności, jest wirusem powodującym postępujące osłabienie czynności układu immunologicznego (odpornościowego)
- **AIDS** (acquired immunodeficiency syndrome) - zespół nabytego niedoboru odporności, jest to zaawansowane stadium zakażenia wirusem HIV. Klinicznie AIDS jest zespołem objawów (chorób), wywołanych przez zakażenia oportunistyczne (zakażenia wywołane np. bakteriami, wirusami, grzybami, które u osób zdrowych choroby nie wywołują), nowotwory i/lub obniżoną liczbą limfocytów T CD4. Pierwszy opis AIDS, jako „nowej choroby” - grudzień 1981 rok

Rozpowszechnienie zakażeń wirusem HIV na świecie

Drogi szerzenia się zakażenia wirusem HIV

Zakażenie wirusem HIV szerzy się drogą:

- kontaktów seksualnych - zarówno heteroseksualnych, jak i homoseksualnych
- krwiopochodną - w krajach rozwiniętych głównie dotyczy to osób uzależnionych od dożylnych środków odurzających, korzystających z niesterylnych igieł i strzykawek, wymieniających się igłami i strzykawkami z innymi użytkownikami narkotyków
- wertykalną, tzn. z matki na dziecko - w czasie ciąży, najczęściej w czasie porodu, w czasie karmienia piersią

Materiał zakaźny - wirus HIV

Wirus HIV znajduje się w płynach ustrojowych osoby zakażonej, są to:

- krew
- nasienie
- wydzielina dróg rodnych
- mleko kobiece
- inne płyny ustrojowe zanieczyszczone krwią

Nie jest zakaźny: mocz, pot, łzy, kał, wymiociny, ślina
- jeżeli nie są zanieczyszczone w sposób widoczny krwią

Bezpieczne narzędzia

- 1. Narzędzia kosmetyczne wielorazowego użytku, naruszające ciągłość skóry lub błony śluzowej np.:**
  - Cążki do skórek, nożyczki do skórek, nożyczki do paznokci, nożyki do pielęgnacji stóp, spychacze do skórek, trymery do skórek, ścinaki do pięt, pęsety, kolczyki **POWINNY BYĆ STERYLNE**
  - Bezpośrednio przed zabiegiem wyjęte ze sterylnego opakowania
  - Po użyciu umyte, zdezynfekowane, wysuszone i poddane sterylizacji w autoklawie, przechowywane w sterylnym opakowaniu
- 2. Narzędzia kosmetyczne jednorazowego użytku np. pilniczki, patyczki do odsuwania skórek POWINNY BYĆ UŻYTE JEDEN RAZ DLA JEDNEGO KLIENTA**

Ryzyko zakażenia

Ryzyko zakażenia po zakułciu igłą wynosi:

- Krew zakażona wirusem **HBV** - **30%**
- Krew zakażona wirusem **HCV** - **5-15%**
- Krew zakażona wirusem **HIV** - **0,3%**

Ryzyko zakażenia zwiększa się gdy:

- przedmioty są zabrudzone dużą ilością krwi
- skażona igła wprowadzona zostaje bezpośrednio do żyły lub tętnicy
- zranienie jest głębokie
- poziom wirusa we krwi (poziom wirerii) jest wysoki

RYZYKO ZAKAŻENIA ZMNIEJSZA SIĘ, JEŻELI DO ZABIEGÓW UŻYWANE SĄ RĘKAWICE OCHRONNE

Postępowanie poekspozycyjne - co robić po zakłuciu, zranieniu ?

Po ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny (krew), w wyniku uszkodzenia skóry (zakłucie, skaleczenie),

NALEŻY:

- **przemyć** okolice rany pod bieżącą wodą, do mycia można użyć mydła
- **zabezpieczyć** ranę jałowym opatrunkiem
- **zgłosić się** do Poradni Chorób Zakaźnych lub Szpitala Zakaźnego, w celu wykonania badań i kwalifikacji do profilaktyki poekspozycyjnej (koszty badań i konsultacji ponosi pracodawca)

NIE NALEŻY:

- **tamować** wypływu krwi, ale jej nie wyciskać

Osobę, która jest źródłem ekspozycji (klient), należy poprosić o wyrażenie zgody na badania w kierunku zakażenia wirusami HCV, HBV i HIV i zgłoszenie się do Poradni Chorób Zakaźnych lub Szpitala Zakaźnego, od wyników tych badań zależy sposób postępowania poekspozycyjnego.

Postępowanie poekspozycyjne - co robić po zachlapaniu oka lub śluzówek ?

W przypadku zachlapania oka należy:

- przed przystąpieniem do płukania oka zdjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są używane
- przepłukać spojówkę oka kilkakrotnie wodą lub solą fizjologiczną (0,9 % NaCl), przy otwartych powiekach
- nie przecierać oka gazikami

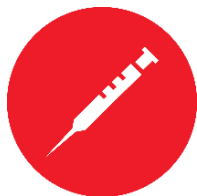
W przypadku przedostania się krwi do jamy ustnej lub nosa należy:

- kilkakrotnie przepłukać śluzówkę jamy ustnej i nosa zimną wodą lub solą fizjologiczną (0,9% NaCl)
- nie używać środków dezynfekcyjnych

Zalecenia ogólne

BEZPIECZNE narzędzia kosmetyczne wielorazowego użytku, stosowane podczas zabiegów naruszających ciągłość skóry lub błony śluzowej,
TO NARZĘDZIA STERYLNE

BEZPIECZNE narzędzia kosmetyczne jednorazowego użytku **TO NARZĘDZIA UŻYTE JEDEN RAZ DLA JEDNEGO KLIENTA**

Zalecenia ogólne

ZAWSZE umyj i zdezynfekuj ręce przed rozpoczęciem pracy z klientem

Zalecenia ogólne

ZAWSZE umyj i zdezynfekuj ręce po
zakończeniu pracy z klientem

Zalecenia ogólne

ZAWSZE zabezpieczaj skaleczenia lub rany na skórze rąk wodoszczelnym opatrunkiem

Zalecenia ogólne

ZAWSZE zakładaj czyste rękawice jednorazowe, kiedy przystępujesz do zabiegu, podczas którego może pojawić się krwawienie

Pamiętaj!

KLIENCI, u których - w wyniku zaniedbań personelu gabinetu usług upiększających - doszło do zakażenia, mają prawo dochodzić odszkodowania na drodze postępowania cywilnego.

Pamiętaj!

ZAWSZE postępuj tak, jakby każdy klient,
który przychodzi do gabinetu, był
zakażony

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ MINISTRA ZDROWIA

Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny
ul. Chocimska 24
00-791 Warszawa
Tel.: +48 22 542 13 71
Fax.: +48 22 849 74 84, +48 22 849 35 13
e-mail: hcv@pzh.gov.pl
www: <http://www.hcv.pzh.gov.pl>

Narodowy Instytut
Zdrowia Publicznego -
Państwowy Zakład
Higieny w Warszawie

Instytut
Psychiatrii
i Neurologii
w Warszawie

Uniwersytet
Medyczny
w Lublinie

Główny
Inspektorat
Sanitarny